

**Анализ на главните
компоненти (Principle
Component Analysis (PCA)).
Невронни мрежи базирани на
анализ на главните
компоненти**

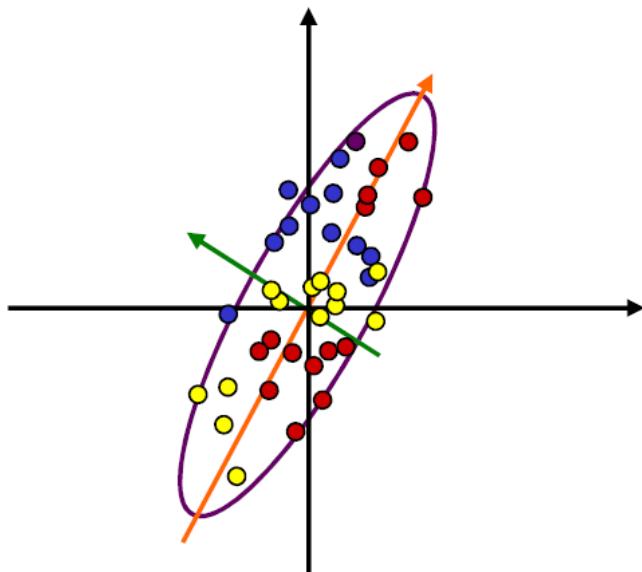
Какво представлява анализа на главните компоненти(PCA)

- PCA: Статистическа процедура
  - Намаляване на размерите на входните вектори
    - Твърде много функции на входовете / информативни признаци, а и някои от тях са зависими едни от други
    - Извличане на важни (нови) характеристики на/от данните, които са функции на оригиналните входни функции / информативни признаци
    - Минимизиране на загубите на информация при процеса
  - Реализира се чрез формиране на нови интересни функции / нови информативни признаци
    - Като линейни комбинации от оригинални характеристики (апроксимации от първи ред)
    - Новите функции е необходимо да бъдат линейно независими (за да се избегне дублиране и излишък на информация)
    - Новите функции е желателно да бъдат различни едни от други, колкото е възможно повече (за максимална вариация).

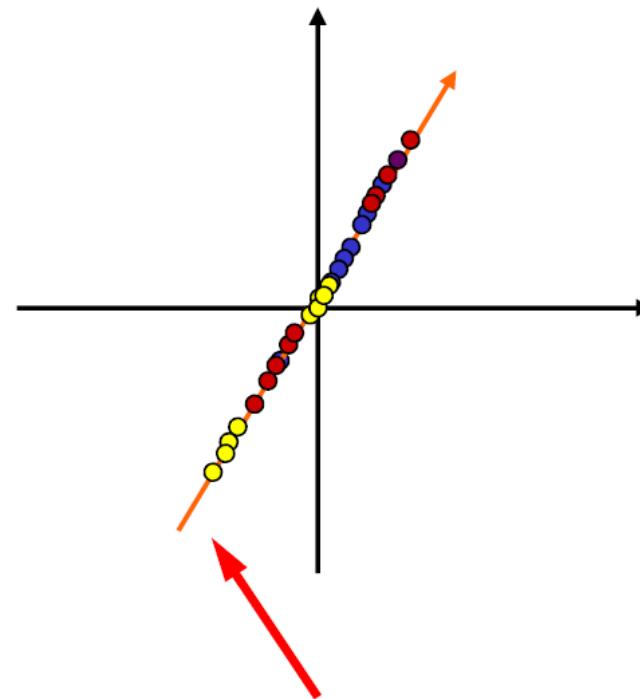
Какво представлява анализа на главните компоненти(PCA)

■ Пример

Да се намери пространство в по-ниско измерение което най - добре да представлява смисъла на данните в по-малко квадранти.

Пълно n -мерно
пространство
(в случая $n = 2$)

m -мерно
подпространство
(в случая $m = 1$)

Линейна Алгебра

- Два вектора $\mathbf{x} = (x_1, \dots, x_n)$ и $\mathbf{y} = (y_1, \dots, y_n)$ се назва че са *ортогонални* един към друг ако
$$\mathbf{x} \cdot \mathbf{y} = \sum_{i=1}^n x_i y_i = 0.$$
- Набор вектори $\mathbf{x}^{(1)}, \dots, \mathbf{x}^{(k)}$ от n -та размерност са *линейно независими* един от друг ако не съществува набор от реални числа $a_1, \dots, a_k$ които не са всички нули, така че:
$$a_1 \mathbf{x}^{(1)} + \dots + a_k \mathbf{x}^{(k)} = 0$$

в противен случай, тези вектори са линейно зависими и всеки един от тях може да бъде представен като *линейна комбинация* от другите

$$\mathbf{x}^{(i)} = -\frac{a_1}{a_i} \mathbf{x}^{(1)} - \dots - \frac{a_k}{a_i} \mathbf{x}^{(k)} = \sum_{j \neq i} \frac{a_j}{a_i} \mathbf{x}^{(j)}$$

- Вектор $\mathbf{x}$ е **вектор на собствените стойности** на матрицата A ако съществува константа $\gamma \neq 0$, при която $A\mathbf{x} = \gamma\mathbf{x}$
  - γ представлява **собствена стойност на матрицата A** (по $\mathbf{x}$)
  - Матрицата A може да има повече от един вектор на собствените стойности, всеки с отделна собствена стойност на матрицата
  - Собствените вектори на матрицата отговарят на определени отличими собствени стойности на матрицата и са линейно независими едни от други
- Матрицата B се нарича **обратна** матрица на A ако $AB = I$
  - I е единичната матрица
  - Обозначаваме B като A^{-1}
  - Не всяка матрица има обратна (например когато един ред/стълб може да се изрази като линейна комбинация от останалите редове/стълбове)
- Всяка матрица A има уникална псевдообратна матрица A^* , за която са изпълнени следните отношения:

$$AA^*A = A; \quad A^*AA^* = A^*; \quad A^*A = (A^*A)^T; \quad AA^* = (AA^*)^T$$

- Пример за PCA: 3-мерен x се трансформира в 2-мерен y

$$y = \begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a & b & c \\ p & q & r \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} ax_1 + bx_2 + cx_3 \\ px_1 + qx_2 + rx_3 \end{bmatrix}$$

↑   ↑   ↓
 2-мерен   Трансформаци-   3-мерен
 вектор   онна матрица W информа-
                                      тивен
                                      вектор

$$WW^T = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Ако редовете на W са единични вектори и са ортогонални (например, $\mathbf{w}_1 \cdot \mathbf{w}_2 = ap + bq + cr = 0$), то тогава W^T е псевдообратна матрица на W .

- Генерализация
  - Трансформира се n -мерен $\mathbf{x}$ към m -мерен $\mathbf{y}$ ($m < n$) , като псевдообратната матрица $\mathbf{W}$ е с размерност $m \times n$
  - Трансформацията е с: $\mathbf{y} = \mathbf{W}\mathbf{x}$
  - Обратната трансформация е: $\mathbf{x}' = \mathbf{W}^T\mathbf{y} = \mathbf{W}^T\mathbf{W}\mathbf{x}$
  - Ако $\mathbf{W}$ минимизира “загубата на информация” при трансформацията, то тогава $\|\mathbf{x} - \mathbf{x}'\| = \|\mathbf{x} - \mathbf{W}^T\mathbf{W}\mathbf{x}\|$ също трябва се минимизира
  - Ако $\mathbf{W}^T$ е псевдообратна на $\mathbf{W}$, тогава $\mathbf{x}' = \mathbf{x}$: следва, че имаме перфектна трансформация (без загуба на информация)
- Как да се намери $\mathbf{W}$ за определен набор входни вектори ????
  - Нека $T = \{\mathbf{x}_1, \dots, \mathbf{x}_k\}$ е набора (извадката) от входни вектори
  - Преобразуваме ги в усреднени центрирани към нулата вектори, като извадим усреднения вектор $(\sum \mathbf{x}_i) / k$ от всяко $\mathbf{x}_i$.
  - Изчислява се корелационната матрица $\mathbf{S}(T)$ за тези усреднени и центрирани към нулата вектори, което представлява $n \times n$ матрица (наричана в литературата ковариантна-вариантна матрица)

- Намират се m вектори на собствените стойности $S(T)$: $\mathbf{w}_1, \dots, \mathbf{w}_m$ отговарящи на m най-големи собствени стойности $\gamma_1, \dots, \gamma_m$
- $\mathbf{w}_1, \dots, \mathbf{w}_m$ представляват първите m главни компонента от T
- $\mathbf{W} = (\mathbf{w}_1, \dots, \mathbf{w}_m)$ в случая е търсената трансформираща матрица
- m нови информативни признака извлечени от трансформацията с $\mathbf{W}$ трябва да са линейно независими и с **максимална вариация**
- Това се базира на следните математически резултати:

Нека $\mathbf{b}$ е произволен вектор, за когото е изпълнено $\|\mathbf{b}\|=1$. Тогава вариацията на $\mathbf{b}^\top \mathbf{x}$, където $\mathbf{x} \in T$, е максимална когато $\mathbf{b}$ е избрано да е собствен вектор на $S(T)$, който отговаря на най-големите собствени стойности на $S(T)$.

- Пример

$T = \{(1.3, 3.2, 3.7), (1.4, 2.8, 4.1),$
 $(1.5, 3.1, 4.6), (1.2, 2.9, 4.8), (1.1, 3.0, 4.8)\}.$
 усреднен вектор $(1.3, 3.0, 4.4)$

$$x_1 = (0.0, 0.2, -0.7), x_2 = (0.1, -0.2, -0.3), \dots,$$

ковариантна матрица $S = \frac{1}{5} \begin{pmatrix} 0.10 & 0.01 & -0.11 \\ 0.01 & 0.10 & -0.10 \\ -0.11 & -0.10 & 0.94 \end{pmatrix}$

собствени стойности

$$\gamma_1 = 0.965, (-0.823, -0.542, -0.169)$$

$$\gamma_2 = 0.090 \quad (0.553, -0.832, -0.026)$$

$$\gamma_3 = 0.084 \quad (-0.126, -0.115, 0.985)$$

вектори на собствените стойности

За $m=1$, се взема в предвид най-голямата собствена стойност от 0.965 и това води до $W=W_1$, където:

$$W_1 = (-0.823 \ - 0.542 \ - 0.169).$$

Оригиналните 3-мерни вектори се преобразуват в едномерни
 $y_1 = W_1 x_1 = (-0.823, -0.541, -0.169)^T (0, 0.2, -0.7) = 0.101$
 $y_2 = W_1 x_2 = 0.0677$

За $m=2$, се използват едновременно γ_1 и γ_2 :

$$W = W_2 = \begin{pmatrix} -0.823 & -0.542 & -0.169 \\ 0.553 & -0.832 & -0.026 \end{pmatrix}.$$

Оригиналните 3-мерни вектори биват преобразувани в 2-мерни
 $y_1 = W_2 x_1 = \begin{pmatrix} 0.1099 \\ -0.1462 \end{pmatrix}$ $y_2 = W_2 x_2 = \begin{pmatrix} 0.0677 \\ 0.2295 \end{pmatrix}$

Трябва да се отбележи, че $\gamma_1 / (\gamma_1 + \gamma_2 + \gamma_3) = 0.965 / 1.139 = 0.84$

От тук като следствие може да се заключи, че 84% от вариацията в обучаващата извадка може да се представи с единичен вектор на собствените стойности, т.е. само с използването на W_1 .

За да се запазят и прихванат над 84% от входните характеристики на данни е необходимо преобразуването на входните векторни данни в двумерно пространство с $y = W_2x$.

Пример

Данни: момиче на 12 години отговаря по 9 точкова възходяща скала (от 1 до 9) за възприятията си от 7 свои познати. Класирането е по следните 5 описания: “естествен”, “интелигентен”, “добър”, “приятен” и “справедлив”. Да се направи групиране на данните.

Таблица:

	естествен	интелигентен	добър	приятен	справедлив
съученичка 1	1	5	5	1	1
сестра	8	9	7	9	7
съученичка 2	9	8	9	9	8
баша	9	9	9	9	9
учител	2	9	1	1	9
съученик	5	7	7	7	9
съученичка 3	9	6	9	9	7

Резултантна корелационна матрица

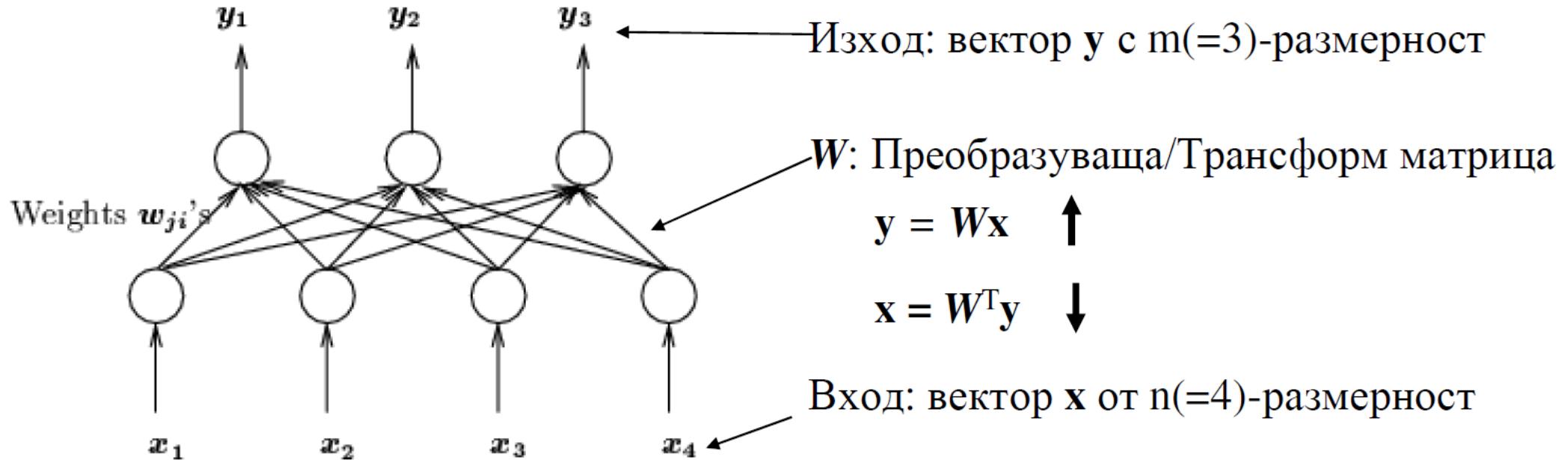
Correlation Matrix^a

	естествен	интелигентен	добър	приятен	справедлив
Correlation	естествен	,338	,854	,969	,484
	интелигентен	1,000	,338	,280	,737
	добър	,854	-,101	1,000	,125
	приятен	,969	,280	,886	,472
	справедлив	,484	,737	,125	1,000
Sig. (1-tailed)	естествен	,229	,007	,000	,136
	интелигентен	,229	,415	,271	,029
	добър	,007	,415	,004	,394
	приятен	,000	,271	,004	,142
	справедлив	,136	,029	,394	,142

a. Determinant = ,001

Матрицата е симетрична. Анализират се само корелационните коефициенти > 0,5. Съответните им нива на значимост от долната половина на таблицата в случая имат нива на значимост Sig. <0,05. Това показва, че тези корелационни зависимости са статистически значими и трябва да участват в анализа. Останалите са незначими. В частност за тази извадка най-голям е корелационният коефициент между “приятен” и “естествен” (0,969) и той е значим.

- Архитектура на РСА невронна мрежа

- Обучава се W така, че да може да преобразува примерни прости входни вектори $\mathbf{x}_l$ от n към m размерен изходен вектор $\mathbf{y}_l$.
- Преобразуването трябва да минимизира загубата на информация:

Трябва да се намери W , което да минимизира:

$$\sum_l \|\mathbf{x}_l - \mathbf{x}'_l\| = \sum_l \|\mathbf{x}_l - W^T W \mathbf{x}_l\| = \sum_l \|\mathbf{x}_l - W^T \mathbf{y}_l\|$$

където $\mathbf{x}'_l$ е “противоположната” трансформация $\mathbf{y}_l = W \mathbf{x}_l$ чрез W^T

- Обучение на W за НМ с PCA

- Обучение без учител (unsupervised learning):
зависи само от входните образци $\mathbf{x}_l$
- Формира се от грешка: ΔW зависи от $\|\mathbf{x}_l - \mathbf{x}_l'\| = \|\mathbf{x}_l - W^T W \mathbf{x}_l\|$
- Стартира се с произволно избрани тегла и се променя W съответно с:

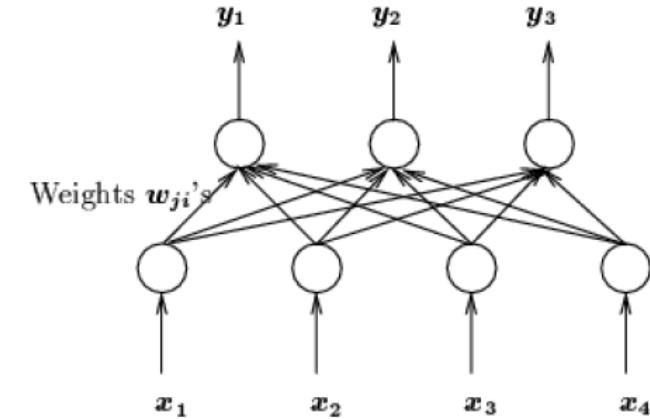
$$\Delta W = \eta_l (\mathbf{y}_l \mathbf{x}_l^T - K_l W) \text{ където } K_l = \mathbf{y}_l \mathbf{y}_l^T$$

- Това е само една от многобройните възможности за K

- Правилото за обновление на теглата се трансформира в:

$$\Delta W = \eta_l (\mathbf{y}_l \mathbf{x}_l^T - \mathbf{y}_l \mathbf{y}_l^T W) = \eta_l \mathbf{y}_l (\mathbf{x}_l^T - \mathbf{y}_l^T W) = \eta_l \mathbf{y}_l (\mathbf{x}_l^T - W^T \mathbf{y}_l)$$

колона
вектор   ред
вектор

трансформираща
грешка

- Пример (при входове като предходните)

$\eta_\ell = 1.0$, с начални стойности на теглата $(0.3, 0.4, 0.5)$

За първия вход, $y = (0.3, 0.4, 0.5) \cdot (0, 0.2, -0.7) = -0.27$

$$\Delta W = (-0.27(0.00, 0.20, -0.70) - (-0.27)^2(0.30, 0.40, 0.50))$$

$$W = (0.30, 0.40, 0.50) + \Delta W = (0.28, 0.32, 0.65)$$

За следващия вход (x_2), $y = -0.23$, и

$$W = (0.278, 0.316, 0.652) + \Delta W = (0.240, 0.346, 0.687)$$

Последващите презентации на x_3, x_4 и x_5 променят W на:

$$(0.272, 0.351, 0.697) \quad \text{След } x_3$$

$$(0.238, 0.313, 0.751) \quad \text{След } x_4$$

$$(0.172, 0.293, 0.804) \quad \text{След } x_5$$

$$(-0.008, 0.105, 0.989) \quad \text{След втора епоха}$$

$$(-0.111, -0.028, 1.004) \quad \text{След трета епоха}$$

евентуална сходимост към първи главен компонент $(-0.823 \quad -0.542 \quad -0.169)$

- Бележки

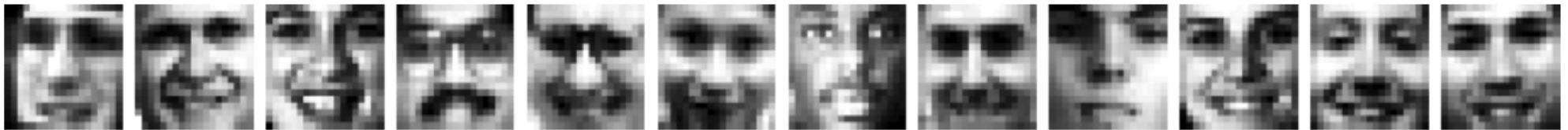
- НМ с РСА **апроксимират** главните компоненти (като може да съществува остатъчна грешка от процеса)
- Те намират главните компоненти чрез обучение, без използване на методи от статистиката
- Проектират входната информация в подпространство с максимизация на вариацията на данните, които не са обвързани
- Имаме стабилизация на теглата с плавно редуциране параметъра на скоростта на обучение η
- Възможно е използването на следните подходи за подобряване на резултатите от процедурата по обучение.
  - Вместо да се използва функцията за изхода $y = Wx$, може да се използва нелинейна функция S и да се минимизира:

$$\mathcal{E} \{ ||x - W^T S(Wx)||^2 \}$$

- Ако S е диференцируема, може да се използват градиентните методи за намаляване
- Например: нека S е монотонна $S(-x) = -S(x)$ e.g., $S(x) = x^3$

Пример за приложение на НМ с PCA за разпознаване на лица

- Нека имаме PCA мрежа с 2429 19x19 черно-бели изображения
- Можем ли да получим добра реконструкция от само 3 компонента?

- PCA участва във фазата на първична обработка на данните с вторичен последващ класификационен слой
  - При разпознаване на лица с 3 компонентен PCA се запазва 79% точност на определянето лице/не-лице от тестовите данни
- Този пример дава и добро ниво на визуализация

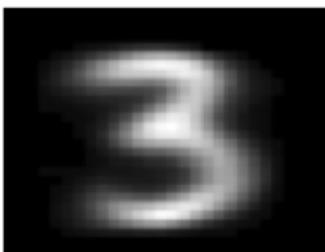
Прилагане на PCA към лица и какви бази са научени.

Главните компоненти от обект лице от изображенията
(“собствени стойности на лицата”)

reconstructed with 2 bases

reconstructed with 10 bases

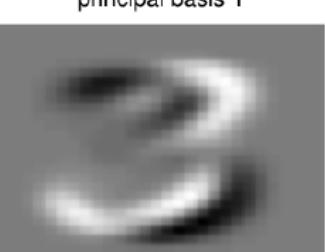
reconstructed with 100 bases

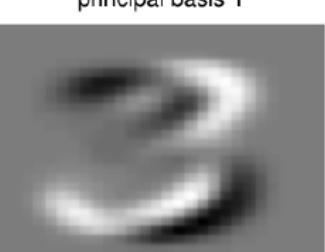
reconstructed with 506 bases

mean

principal basis 1

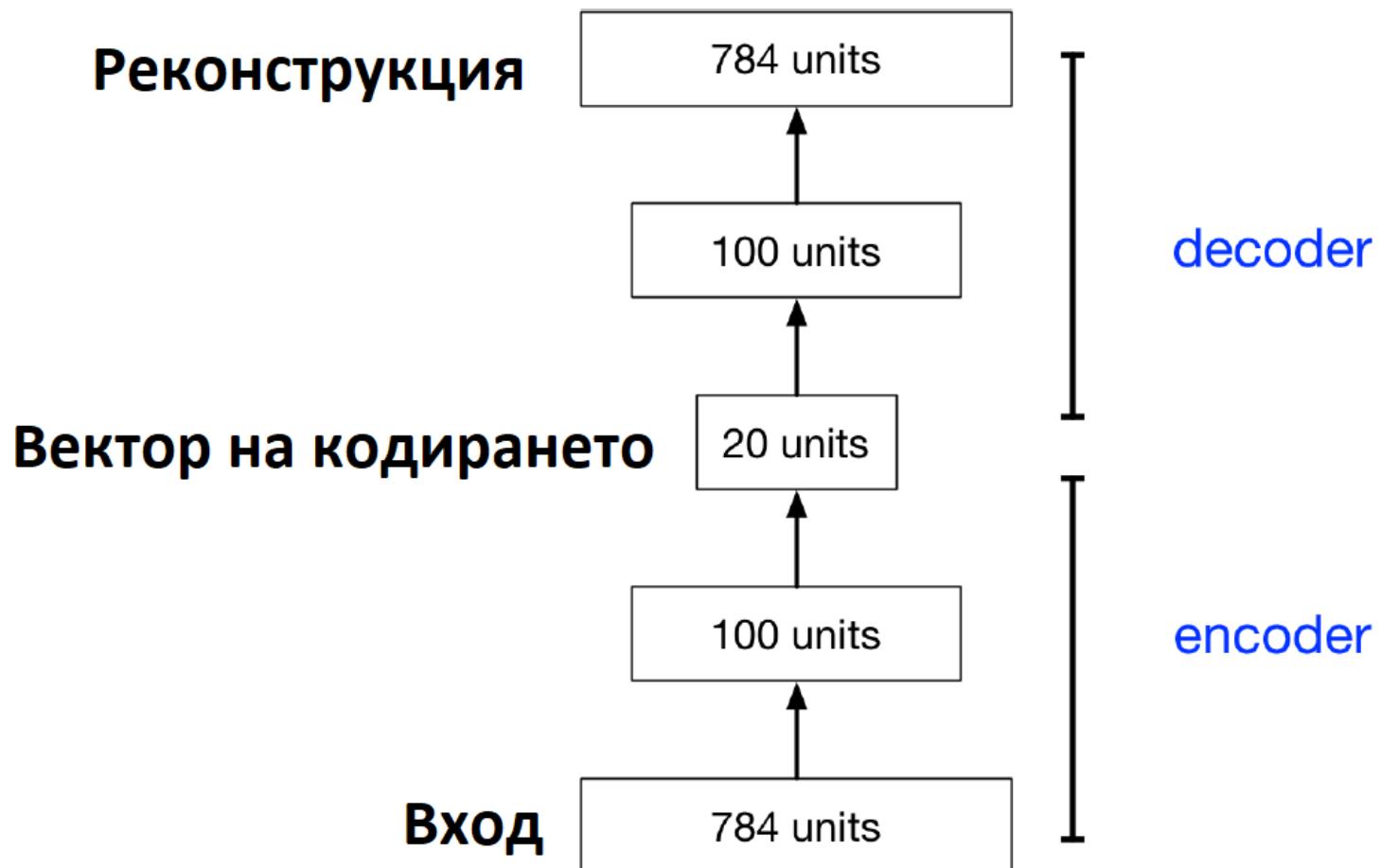
principal basis 2

principal basis 3

- Автоенкодерите са многослойни невронни мрежи със задача да приемат входен вектор $\mathbf{x}$ и да реализират прогноза за $\mathbf{x}$.
- Добавя се **ограничителен слой**, чиято размерност е много по-малка от размерността на входния слой.

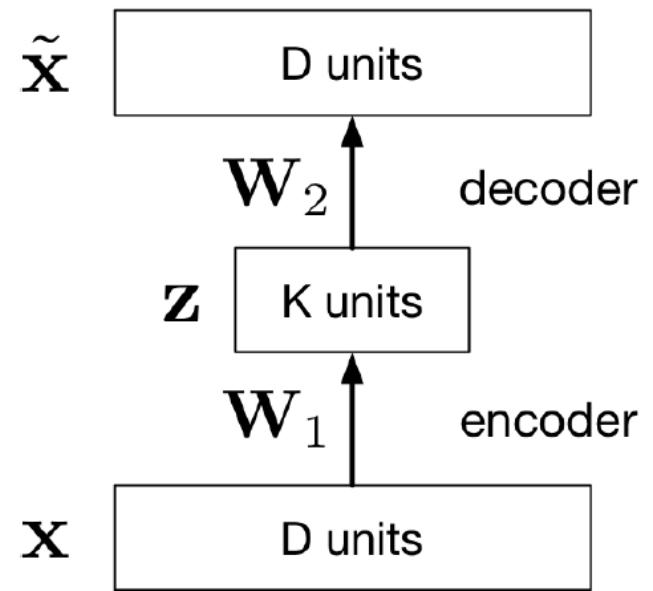

С автоенкодерите може да се наложат многомерни данни към двумерно пространство, с което да е възможна визуализация. Намират се абстрактни признания и без използване на 'учител'.

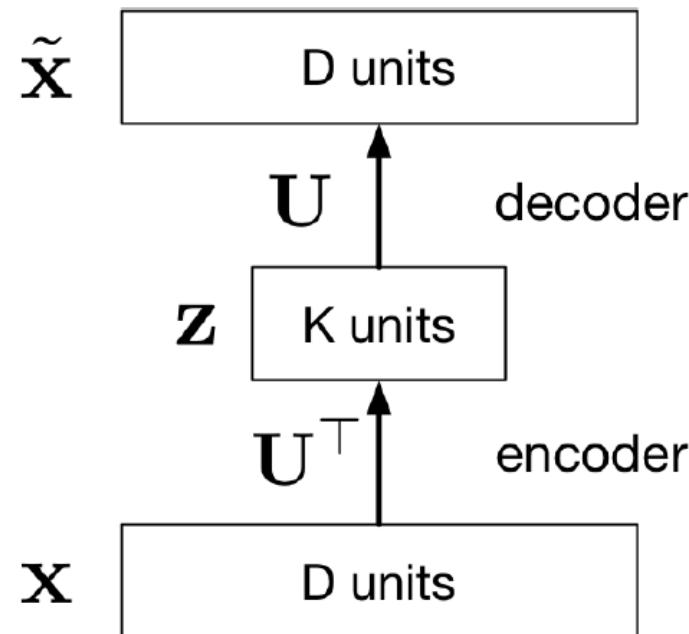
- Най-простият вид автоенкодери са с един скрит слой, линейни активационни функции и квадратична функция на грешката.

$$\mathcal{L}(\mathbf{x}, \tilde{\mathbf{x}}) = \|\mathbf{x} - \tilde{\mathbf{x}}\|^2$$

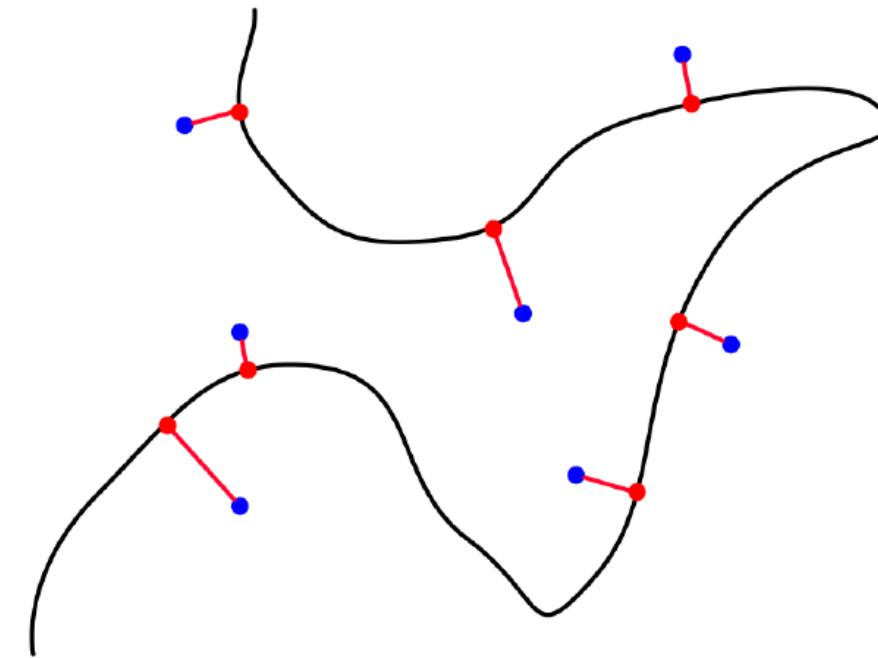
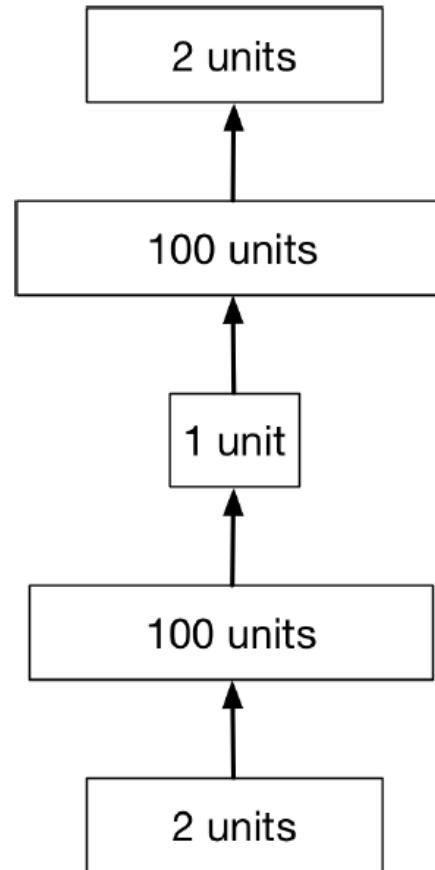
- Невронната мрежа изчислява $\tilde{\mathbf{x}} = \mathbf{W}_2 \mathbf{W}_1 \mathbf{x}$, което е линейна функция.
- Ако $K \geq D$, ние можем да избираме $\mathbf{W}_2$ и $\mathbf{W}_1$ така, че произведението $\mathbf{W}_2 \mathbf{W}_1$ да дава единичната матрица като резултат.
- Но нека $K < D$:
  - $\mathbf{W}_1$ проектира $\mathbf{x}$ към K -мерно пространство, извършващо компресия на информацията.

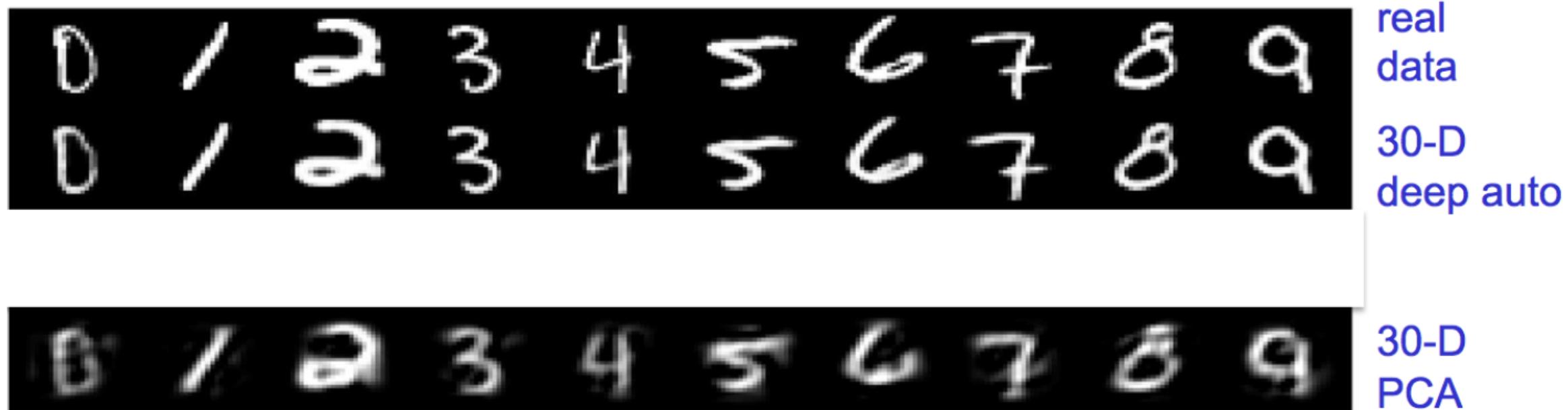
- Наблюдава се, че изходът на автоенкодера трябва да лежи в K -мерното подпространство разпределен между стълбовете на $\mathbf{W}_2$.
- Наблюдава се, че най-доброто възможно K -мерно подпространство по отношение на грешката от реконструкция е PCA пространството
- Автоенкодера постига това със задаване на $\mathbf{W}_1 = \mathbf{U}^\top$ и $\mathbf{W}_2 = \mathbf{U}$ По
- Така, оптималните тегла за един линеен автоенкодер се явяват на практика главните компоненти!

- Дълбоките нелинейни автoenкодери проектират данните от входното пространство не в подпространство, а в **групи/колекция**.
- Тези групи представляват карта на декодера.
- Това представлява един вид **нелинейна редукция на размерноста**.

- Нелинейните автoенкодери могат да съхранят и научат много по-силни кодирания за дадена размерност, в сравнение с линейните автoенкодери!

Пример за 2-мерен автoenкодер представящ заглавията от вестниците.
Класовете са оцветени в цвят според тематиката, но на алгоритъма не
са били подавани имената/заглавията на класовете ('без учител').

